

kun kunde udføres i det Dieblif, Skatten var af en overordentlig Størrelse. At man ikke kan vælte denne Skat over paa en Forpagter, en Leier eller Fæster af et Huus eller Gaard, hvortil der hører Agerbrug, ligger ganske simpelt deri, at Huset eller Gaarden er et Apendix til Jorden. En Herregaard, Forpagtergaard eller Bondegaard paa Landet har saa godt som ingen Værdi undtagen i Forbindelse med det Agerbrug, som derfra drives, og jeg troer derfor, at et Paalæg af en Bygningskat paa Landet aldeles vil falde sammen med et Paalæg af en Hartkornskat; det vil sige det Samme, idet det nemlig er en reel Skat, en ligefrem Eiendomskat, men ikke en Forbrugsafgift. Spørgsmaalet vil da være, om denne Skat, uden Hensyn til, at man principmæssigt maa erklære den for uretfærdig, bliver nogenlunde ligelig paalagt paa de forskjellige Gaarde, men man vil let see, at dette paa ingen Maade steer. Jeg skal tage de 4 forskjellige Classer af Boliger, som findes paa Landet. Af Herregaarde gives der især paa Derne, men ogsaa i Jylland, nogle, hvortil der hører store Jordstrækninger og et stort Gods, og for dem vil en Skat som den her foreslaaede ikke virke videre trykkende, især naar den mærkværdige Bestemmelse bliver staaende, at den kun skal betales af 10,000 Qvadratalen, thi det er i Virkeligheden kun en Beskatning paa et forholdsviis ringe Beløb, men der er, som det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein) har gjort opmærksom paa, andre Eiendomme, hvor der til en stor Hovedbygning hører et forholdsviis ringe Areal, efterat den Bevægelse, som her i de senere Aar har gjort sig gjældende, har medført, at Bøndergødsset er solgt bort. For en Proprietair, der eier indtil 50, ja, maastee kun 20—30 Tønder Hartkorn, men hvortil der hører en stor, gammel Herregaard, medfører denne ligefrem Udgift, og ikke noget Skatteobject. Da det æsthetiske Moment er berørt ved Skovsagen, maa det være mig tilladt ogsaa at berøre det her, og jeg troer da ikke, det vil være rigtigt fra Statens Side at opfordre Besiddere af gamle, deels historisk mærkværdige, deels smukke og monumentale Bygninger, til at rive dem ned for at bygge mindre, moderne Bygninger istedet; men det vil

blive den nødvendige Følge af denne Lov paa de Steder, hvor der ikke længer hører noget stort Areal til Gaarden. — Med Hensyn til Forpagtergaard, er der ikke nogen Forskiel mellem dem, hvortil der hører 800 Tdr. Land og dem, hvortil der hører 2—300 Tdr., og Skatten vil derfor komme til at hvile usforholdsmæssigt høiere paa den mindre Forpagtning end paa den større. — I gamle Dage vare Bondegaardene maastee af en mere ligelig Størrelse, end de nu ere, idet mange af dem ere blevene deelte, uden at Beboelsesleiligheden, idetmindste paa den gamle Gaard, er bleven forringet, og Skatten vil altsaa ogsaa i dette Tilfælde komme til at hvile aldeles ulige, thi naar der af en Bondegaard skal svares omtrent 5 Rd., hvad enten der hører 3—5 eller 6, 7—8 Tdr. Hartkorn til den, er det paa ingen Maade en ligelig Beskatning. — Heller ikke for den 4de Klasse af Bygninger, nemlig Husene, vil Beskatningen være tilstrækkelig ligelig, men hvad den angaaer, skal jeg alene henholde mig til, hvad der allerede er yttret om det Uheldige i at paalægge Eierne eller Brugerne af saadanne smaa Bygninger, hvem af dem Skatten nu kommer til at hvile paa, en i Forhold til hvad der skal svares af andre Bygninger høi Skat. — Efter hvad jeg her har tilladt mig at udtale, troer jeg, at det, hvis der skal paalægges en directe, reel Skat, var meget fornuftigere ligefrem at lægge den paa Hartkornet, thi vel vil dette paa ingen Maade være nogen ligelig Skat, men den vil dog i alt Fald være mere ligelig end den, her er foreslaaet. — Jeg kan i det Hele taget ikke forstaae, hvorfor dette Lovforslag er fremkommet, da der i det andet Thing er forelagt et Lovudkast om en Indkomstskat. Naar man meente, at en saadan var en saa ubehagelig og demoraliserende Skat, at man for enhver Priis vilde undgaae den, kunde jeg forstaae, at man søgte til andre Skatteobjecter, selv om man ikke fandt dem retfærdige; men naar man gaaer ud fra, at en Indkomstskat er aldeles nødvendig, hvorfor skal man da dertil have en saadan mindre Skat som denne? Det Ubehagelige ved Indkomstskatten bestaaer i Maaden, hvorpaa den paalægges, i det Inquisitoriske, der hester ved den, men det bliver ikke forsøgt derved, at